

APA 2009

”I left my heart in San Francisco”

Det är inte bara sångaren Tony Bennett som blivit förälskad i denna underbara stad, med honom även miljontals andra – både dess invånare och besökare från hela världen. Varför? Beror det på stadens unika geografiska läge? Dess behagliga klimat? Stadens charmiga arkitektoniska blandning av gamla viktorianska hus och säregna skyskrapor? Den kosmopolitiska liberalism präglad av tolerans gentemot stadens minoritetsgrupper? Eller den överallt närvarande romantiska stämningen?

San Francisco ligger på änden av en halvö mellan Stilla havet och San Francisco-bukten. Det är den näst mest tätbefolkade staden i USA. På själva halvön bor ungefär 750 000 invånare – i storstadsområdet (tillsammans med närliggande Oakland och San Jose) över 3 miljoner. Med Los Angeles är San Francisco den ledande handels- och sjöfartsstaden på den amerikanska västkusten och ett viktigt finanscentrum. San Francisco ligger i ett seismiskt mycket aktivt område över den nord-sydliga San Andreas-förkastningen. Staden är bland annat känd för sina branta backar, eftersom gatorna dragits av arkitekterna i ett rutnät tvärs över kullarna (istället för runt dem). För att göra de branta backarna mer tillgängliga byggde man redan i slutet av 1800-talet ett unikt spårvagnssystem. Spårvagnarna dras fram av långa kablar under gatan och kan på så sätt övervinna de kraftiga stigningarna. Besökare, som både åkt spårvagn och promenerat över kullarna, kan utifrån egna erfarenheter bekräfta att backarna är lika branta i verkligheten som på filmduken.

Historik

San Francisco grundades som missionsstation 1776 av spanska franciscanermunkar och är därför uppkallad efter Franciscus av Assisi. I och med guldrushen 1848 började staden snabbt växa. Den stora jordbävningen 1906 och de mäktiga bränder som jordbävningen utlöste, ödelade stora delar av staden. San Francisco återuppbyggdes snabbt, men man fruktar ständigt nya katastrofer; en större jordbävning inträffade också i direkt TV-sändning år 1989. Efter det japanska anfallet på Pearl Harbour 1941 skeppades 1,6 miljoner amerikanska soldater till striderna i Stilla havet via San Franciscos hamn och det var också i San Francisco man undertecknade FN:s fredsfördrag efter Japans nederlag 1945.

Bohomer, hippies och gayliv

San Francisco är en stad som alltid varit begåvad med en ovanligt stor andel icke-konformister. Efter andra världskriget kom först "the beat generation" (beatniks) med Jack Kerouac, Allen Ginsberg och Lawrence Ferlinghetti i spetsen. På 1960-talet uppstod en ny typ av rebeller, hippies, som inte var lika produktiva intellektuellt. Sedan USA dragit sig ur Vietnam kom nästa radikala våg med kravet på lika rättigheter för homosexuella. Den liberala staden har alltid lockat till sig homo-, bi- och transsexuella (HBT-personer). Invånarna i staden utgörs till en stor del av HBT-personer och staden har bl a USA:s största Prideparad som ingår i San Francisco Pride. Likaså är det San Francisco som har flest gayställen av alla Nordamerikas städer.

Några berömda attraktioner i staden

Golden Gate-bron – världens kanske vackraste bro som förbinder San Francisco med Marin County och vingårdar norr om staden, inklusive den mest välkända Napa Valley. Bron ritades av arkitekten Joseph B. Strauss från Chicago, som även ritat Arlington Memorial Bridge i Washington D.C. Bron öppnades för trafik 1937 och var då världens längsta och högsta hängbro. Under bygget dog 11 arbetare medan 19 fångades upp och räddades av Strauss speciella skyddsnet. Under bron möter Stilla havet San Francisco-bukten och starka underströmmar kan nå en hastighet av 100 km/h. Total brolängd är knappa 3 km och tornens höjd hela 227 m, vilket motsvarar en 65-våningsskrapa. Ett 40-mannalag arbetar året runt med rengöring och målning av bron. Nyansen på färgen kallas "international orange" och är den som syns bäst i dimma.

Alcatraz (från spanskan Isla de los Alcatrazes, Pelikanön) – ligger mitt i San Francisco-bukten och är idag ett fängelsemuseum. En gång i tiden var det Nordamerikas hårdaste federala fängelseanstalt, med Al Capone som troligtvis den mest kända internen.

Treasure Island – är en annan ö som ligger mitt i bukten, men det är inte mycket till skatt över den. Ön är konstgjord och skapades år 1939 för att vara platsen för en stor utställning. Under andra världskriget övertogs den av amerikanska flottan och fram till 1990-talet hyste den en flottbas. För närvarande håller man på att förvandla ön till en framtida ekologiska bebyggelse. Detta ska vara helt färdigt år 2020.

Chinatown – i San Francisco finns det en stor asiatisk minoritet och Chinatown är den näst största i USA (efter New York). De första kineserna kom till San Francisco i samband med guldruschen på 1850-talet och efter det arbetade många på det järnväggsbygge som skulle förbinda öst- och västkusten (Central Pacific). Chinatown är en stad i staden, med kinesernas egna restauranger, varuhus, banker och annan administrativ infrastruktur.

Cabel Cars – transportsystem med kabelspårvagnarna förstördes till en stor del av jordbävningarna. Idag finns endast tre linjer kvar, men dessa används flitigt av både turister och den lokala befolkningen. En enkel resa kostar 5 USD.

Fisherman's Wharf – ett turistkomplex uppfört av återanvänt timmer från gamla varv. Idag är det stadens ständigt pulserande nöjescentrum med souveniraffärer, restauranger och gatuunderhållning av allehanda slag. Från Pier 39 avgår färjorna till Alcatraz och runt bukten. På pirens tidigare ankringsplatser kan man också beskåda och lyssna till ett skällande från flera hundra sjölejon som hållit till här sedan den senaste jordbävningen och blivit stadens välkända turistattraktion.

Årets APA-möte ägde rum i **Moscone Convention Centre**, vilket är det största kongress- och utställningskomplexet i San Francisco. Byggnaden invigdes 1981 och benämndes efter George Moscone, stadens borgmästare under 1970-talet. Moscone sköts ihjäl 1978 av en missnöjd politiker Dan White, som samma dag dödade även den homosexuelle kommunfullmäktigeledamoten Harvey Milk (aktuell i den nyligen producerade filmen med Sean Penn i huvudrollen).